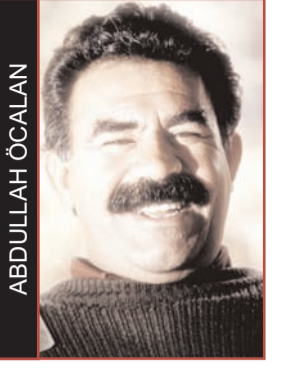

Ortadoğu'da ulus-devlet dengesi ve Kürt sorunu

ABDULLAH ÖCALAN

Ortadoğu'nun güncel temel sorunlarının altında ulus-devletlerin kurgulanması yattığı gibi, Kürt sorunu da esas olarak bu kurgulamadan kaynaklanmaktadır. Birinci Dünya Savaşında kurgulanan Ortadoğu siyasi haritası, en az yüzyıl sürecek sorunlar oluşsun diye çizildi. Avrupa için Versailles Antlaşması neyse, Ortadoğu için de Sykes-Picot Antlaşması oydu. Avrupa'da 'Barışa Son Veren Barış' olarak rol oynayan Versailles Antlaşması İkinci Dünya Savaşına yol açtı. Sykes-Picot Antlaşması da aynı rolü oynadı. Osmanlı barışı yerine, Ortadoğu'yu derin bir bunalıma ve çıkmaza sürükledi. Savaşın sonunda ortaya çıkan tüm ulus-devletler içinde kendi halklarına, dışta birbirlerine karşı savaşırılan organizasyonlar durumundaydı. Geleneksel toplumun tasfiyesi, halklara karşı savaş demektir. Cetvelle çizilen haritalar ise, yapay devletlerin kendi aralarında savaş çağrısı demektir.

Sadece İsrail'in kurgulanışı, mevcut haliyle yüz yıllık savaşı geride bırakmıştır. Daha ne kadar büyük savaşlara yol açabileceği kestirilememektedir. Küçük Lübnan sürekli savaş halindedir. Suriye sürekli sıkıyönetim altında ve İsrail ile savaş halindedir. Irak devleti zaten kuruluşu boyunca iç ve dış savaş demektir. İran'ın farklı bir konumu yoktur. Ortadoğu'nun tüm ulus-devletlerinin inşasındaki mantık, var olan toplumsal sorunları çözmeye değil, sorunları daha da çoğaltarak bu ulus-devletleri daimi iç ve dış savaş rejimleri halinde tutmaya dayanır. Bunun temel nedeni, İsrail'in hegemonik güçlerin çekirdeği olarak inşa edilmesidir.

Kürdistan'ın ikinci önemli parçalanması

Sykes-Picot Antlaşması (Ortadoğu'nun İngiltere ve Fransa arasında paylaşılması) Sevr Antlaşmasının da temelidir. Sevr Antlaşması Anadolu ve yukarı Mezopotamya'nın parçalanmasını düzenlemektedir. Ulusal Kurtuluş Savaşı öyle iddia edildiği gibi Sevr'i tümüyle ortadan kaldırmadı; kısmen etkisiz kılınmasına yol açtı. Antlaşma önemli oranda uygulandı. Minimal Cumhuriyet Sevr'in gereği olarak kabul edilmiştir. Yine Musul-Kerkük'ün İngilizlere bırakılması Sevr'in sonucudur. Dolayısıyla Kürdistan'ın modern dönemindeki ikinci önemli parçalanması Kürt sorununun ana nedenidir. Irak'ta ve Anadolu'da kurulan iki minimal ulus-devlet, Kürdistan'ın ve Kürtlerin bedenlerini parçalayan iki

savaş eylemi demektir. Ulus-devleti böyle kavramadıkça, ne Kürdistan'ın bölünmesini ne de Kürt sorununun bu kadar uzun sürmesini ve çözümsüz bırakılmasını kavrayabiliriz. 1920'den beri, yani temeli atıldığından günümüze kadar Irak devletinin yalnız Kürtlere uyguladığı rejim doksan yıllık savaş olmuştur. Bu devletin kendi toplumuna karşı da bir savaş rejimi olduğunu günümüzde yaşananlar gayet iyi açıklamaktadır. Sadece Kürtleri hesap edersek, Beyaz Türk ulus-devletinin de soykırımlara kadar varan seksen beş yıllık bir özel savaş rejimini uyguladığı artık herkesin itiraf ettiği bir gerçekliktir. Rejimin kendi içindeki kavgaları da baştan günümüze kadar eksik olmamıştır. Kürtlere yaşılan sorunlar kendiliğinden oluşmuş sorunlar değildir, planlı geliştirilen sorunlardır; Ortadoğu'yu problemlere boğarak yönetmenin en önemli bir parçası olarak planlanmış ve sürekli kılınmış sorunlardır.

Daima savaşırma politikası

Kapitalist modernitenin hegemonik güçlerinin yaklaşık iki yüz yıldır Kürtleri önce İran ve Osmanlı İmparatorluğu'na, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra da Türkiye, İran, Irak ve Suriye ulus-devletlerine ezdirmelerinin nedenlerini çok iyi çözmek gerekir. Bunda sadece bir değil, birçok amaç vardır. Birinci amaç, Kürtlerin tarih boyunca birlikte yaşadıkları ve aralarında az çok meşru bir statü bulunan Arap, Türk ve İran halkları ile çelişkilerini derinleştirmek, var olan statüyü bozarak kargaşa içine itmek ve birbirleriyle daimi savaşır halde tutmaktır. İkinci amaç, Kürtlerin tasfiyesiyle tasarladıkları Ermeni, Süryani ve Yahudi ulus-devletlerine geniş yurtluklar kazandırmaktır. Böylelikle hem kendilerine mutlak bağlı durumda kalacak üç tampon ve aracı halka rolü oynayacak ulus-devlet kazanmış olacaklar, hem de Kürtleri Müslüman, Hristiyan ve Yahudi komşularıyla daimi çatıştırarak ve böylelikle sorunlar içinde tutarak, hepsini ve bir anlamda çekirdek Ortadoğu'yu kendilerine bağımlı halde tutmayı başaracaklardır. Tabii kapitalist modernitenin hegemon güçleri, bu parçalanmış Kürdistan'a ve soykırımlara kadar varan sorunlara boğulmuş Kürtlere kendilerini zaman zaman kurtarıcı melek gibi sunmaktan da geri durmayacaklardır. Günümüze kadar yaşanan gelişmelere baktığımızda, bu 'barışa son veren barış' antlaşmalarıyla planlananların büyük kısmıyla

uygulandığını rahatlıkla belirtebiliriz.

Kürt ulus-devlet çekirdeğinin kurgulanışı

Irak Kürdistan'ındaki gelişmeleri bu görüşlerimizin kanıtlayıcı argümanı olarak gösterebiliriz. Bugünkü Irak Kürdistan'ındaki Kürtlere ilk başlarda önderlik etmeye çalışan bütün Kürt önde gelenleri önce Osmanlılara, daha sonra Irak yönetimine ezdirdi. İngiltere bunda bizzat güç kullandı. Arapları ve Kürtleri daimi çatışma konusunda tutarak, iki kesimi de kendine bağladı. İkinci Dünya Savaşından sonra, hegemonik çekirdek olarak kurulan İsrail devreye girdi. Çok önceleri alanda bulunan Irak Kürt Yahudilerini esas alan İsrail, kuruluşundan çok önce, Anadolu'da Türk bürokratlarıyla birlikte 'dönme' denilen Sabetaycı Türk Yahudilerine dayalı olarak inşa edilen bir Beyaz Türk ulus-devletini (CHP diktatörlüğü) nasıl bir Pro-İsrail olarak kendine dayanak kılınmışsa, bir benzerini de Kürtlere (esas olarak KDP'ye) dayalı ikinci stratejik bir oluşum olarak tasarlayıp tesis etmek istemiştir. Geliştirilmek istenen Kürt siyasi oluşumunu elbette sadece dış hegemonik hesaplara bağlayamayız. Belirtmek istenen husus, Ortadoğu'da ulus-devlet dengesinin kapitalist modernite hegemonik güçlerince tasarlanıp uygulandığıdır. İddia edildiği gibi, belirleyici irade içindeki üst tabaka güçleri değildir. Milli burjuvazinin öncülüğü tam bir safsatadır. Bazı radikal burjuva veya küçük burjuva unsurların önderlik rolü oynaması, sistemi belirleyen güç oldukları anlamına gelmez.

Gecikmeli de olsa Kürt ulus-devlet çekirdeğinin kurgulanıp tesis edilmesi ancak kapitalist modernite bağlamında doğru kavranabilir. Özellikle İsrail'in bölgedeki hegemonik hesapları içinde Kürdistan ve Kürt ulus-devlet çekirdeği çok önemli rol oynar. Nasıl Anadolu'daki Türk ulus-devleti İsrail'in ortaya çıkışında öncü (Pro-İsrail) rol oynamışsa, Kürt ulus-devleti de İsrail'in İran, Irak, Suriye ve Türkiye'ye yönelik hegemonik hesaplarında çok önemli bir rol oynamaktadır. İsrail'i kuran güçlerin daha 1945'lerde KDP'nin inşasına destek olmaları ve 1960'lardan itibaren Türkiye üzerinden fiili destekte bulunmaları, bölgedeki stratejik ve hegemonik hesaplarıyla bağlantılıdır. 1990'lardan itibaren Gladio ile iç içe geçen Kürtlerin PKK'yi tasfiye temelinde Kürt Federe Devleti'ni oluşturmaları bu stratejik hegemonik

hesaplardan ayrı düşünülemez. Zaten PKK'nin üzerine birleşik hareket halinde gelmeleri bu gerçeği gayet iyi açıklar.

Sistemin hesapları neyi gerektiriyorsa o yapılmaktadır. Sistemin başlangıcı için Beyaz Türk ulus-devletinin önemi ne ise, tamamlanması için de Beyaz Kürt ulus-devletinin önemi odur.

Yeni modernite sentezinin öncü gücü

Açık ki, Kürdistan ve Kürtler, 2000'ler Ortadoğu'sunun hem ulus-devlet hem de demokratik toplum dengesinde etkin ve dinamik bir realite olarak yerlerini almışlardır. Türkiye Cumhuriyeti önderliğinde İran ve Suriye ile girilen anti-Kürt ittifakının fazla başarı şansı yoktur. Çünkü kapitalist sistemin hesaplarına terstir. Bu yöndeki ittifak çabasının temelinde Kürtsüz ve Kürdistanlı bir sistem işbirlikçiliği yatmaktadır. Ama özellikle İsrail ve ABD'nin bu yaklaşımı kabul etmesi artık mümkün değildir. 1920-2000 yılları arasında uygulanan bu Kürtsüz ve Kürdistanlı emperyalizm işbirlikçiliği artık uygulanabilir bir politika olmaktan çıkmıştır. Irak'la zaten ittifak içinde inşa edilen Kürt ulus-devletinin yakında İran, Suriye ve Türkiye tarafından tanınması güçlü bir olasılık dahilindedir. Fakat güçlük, bu tanınma karşılığında PKK ve KCK'nin tasfiyesinin dayatılmasından kaynaklanmaktadır. Bu da boş bir taleptir. Bundan sonra Kürdistan'ın ve Kürtlerin kaderini hem KCK'nin demokratik toplum gerçeği, hem de Kürt burjuva ittifakın ulus-devlet gerçeği iç içe ve belli bir yasal uzlaşma temelinde belirlemeye çalışacaklardır. Ortadoğu modern tarihinde ilk defa demokratik toplum erki ile ulus-devlet erki birlikte rol oynamaktadır. Özellikle Irak, Afganistan ve İsrail-Filistin'de, hatta Türkiye'de yaşanan savaşlar ve yol açtıkları derin çıkmazlar Kürtler için önemli dersler içermektedir. Kürtler ve Kürdistan ne ikinci bir İsrail ne de diğer ulus-devletler gibi olacaktır. Hepsinin de içinde boğuştuğu temel sorunları aşan yeni bir modernite sentezinin öncü güçleri ve mekânı olacaktır.

Kürt Halk Önderi Abdullah ÖCALAN'ın ORTADOĞU TOPLUMUNDA KRİZ ve DEMOKRATİK UYGARLIK ÇÖZÜMÜ" Kitabından derlendi.

Daha birlikte ve daha güçlüyüz!

165 kadın ve lgbti+örgütünün çağrısıyla "Haklarımız, hayatlarımız ve kazanımlarımız bizim!" diyerek Türkiye Kadın Buluşması'nda bir araya geldik. Bu buluşma bize bir kez daha gösterdi ki biz kadınlar birlikte çok güçlüyüz. 35'i aşkın ilden bine yakın kadın salonlara sığmadık. Artvin'den Van'a, Adana'dan Muğla'ya, Antalya'dan Erzincan'a, Samsun'dan Diyarbakır'a, Ankara'dan Batman'a, İstanbul'dan Karadeniz Ereğlisi'ne, Balıkesir'den Urfa'ya, Mersin'den Didim'e, Kocaeli'den Mardin'e, Bursa'dan Trabzon'a, Antalya'dan İzmir'e, Çanakkale'den Dersim'e kadınlar nelerle nasıl mücadele ettiğimizi konuştuk, daha fazla birlikte hareket etmenin yollarını aradık.

Türkiye Kadın Buluşması vesilesiyle bu kadar çok sayıda ve farklı çevreden kişi ve gruplar çok uzun süredir ilk defa yüz yüze geldik, niyetlerimizi, ümitlerimizi ve mücadelemizi paylaştık, sözümüzü çoğalttık, birbirimize umut ve ilham verdik, hareketimize ivme kattık, yeni fikirler, karşılaşmalar ve yapılacakların heyecanıyla dolduk. İçinde bulunduğumuz koşullarda böylesi tarihi bir buluşma gerçekleştirilmemesi her şeyden önce farklılıklarımızın ortak mücadelemize engel olamayacağını, yılların uğraşısıyla elde ettiğimiz hakların tüm kadınların olduğunu ve asla vazgeçmeyeceğimizi göstermiş oldu.

"Biziz ve buradayız" dedik

Kadınların gündemi yine çok kalabalıktı: Cinsel istismar ve kadın cinayetlerinden erkek şiddetinin meşrulaştırılması ve cezazırlığa, nafaka hakkı gibi haklarımızı hedef alan yasa tasarılarından iktidarın artan kadın düşmanı politikalarına, büyüyen eşitsizlikten kazanımlarımızı tek kişinin kararlarına bırakan rejim değişikliğine, 6284 sayılı yasanın tartışmaya açılmasından İstanbul Sözleşmesi'nin uygulanmamasına, hayatı bize dar eden erkek egemenliğinden başka bir yaşam arzumuzu, üni-

versitede, eğitimde cinsiyetçilik ve imam-hatip-leşmeden kayyumlara, homofobi ve transfobiden yükselen savaş politikalarına ve bütçesine, kadınlar için güvencesizlik ve sosyal politika yoksunluğundan ücret eşitsizliği ve emek sömürsüne, 8 Mart'tan yerel seçimlerde kadınların sözüne, göçmen kadınlarla dayanışmadan dinci politikaların ve Diyanet'in hayatlarımızı belirlemesine karşı birlikte olmaya, ekoloji ve çevre mücadelesinden ekonomik krize, küresel olarak yükselen feminist isyandan sesimizi kısma amaçlı yaygınlaşan tutuklamalara, tutuklu kadın vekil ve belediye başkanlarına, OHAL'de kapatılan derneklerden emeğimizin sömürsü ve işçi kadınların mücadelesine...

Tüm bunları ve daha fazlasını dayanışmamızla değiştirecek gücümüz olduğuna bir kez daha inandık. Sesimizin, sözümüzün kıymetini azaltmaya; çeşitli yollarla bizi düşmanlaştırmaya çalıştıkları bu dönemde bile Türkiye'de kadınların kadın hareketine, kurumlarına güvendiğini ve bizlerin yok sayıldığı bir kadın hareketinin hakiki olmadığını hatırlatacak büyüklükte ve çeşitlilikte bir buluşma gerçekleştirdik. Hep birlikte Türkiye'de kadın ha-

reketi hepimizin mücadelesi, isyanı, coşkusudur; biziz ve buradayız dedik.

Buluşma yalnızca bir başlangıçtı

Türkiye Kadın Buluşması yalnızca başlangıçtı. Burada biz, çok farklı illerden kadınlar, iletişimimizi ve dayanışmamızı güçlendirmek, saldırılar karşısında tek tek değil birlikte hareket etmenin yollarını bulmak, birbirimize daha fazla temas edebilmek ve ortak akıl yürütebilmek için bir koordine olma/iletişim/haberleşme ağı var etmeye karar verdik. Bu bağlamda yüz yüze gelmeyi, hem bir arada hem illerimizde toplantılar yapmayı sürdüreceğiz. İlk olarak da buluşmanın sonuçlarını konuşmak, nasıl hayata geçireceğimizi tartışmak için bulunduğumuz yerlerde bir araya geleceğiz. Önümüzde 8 Mart var. Dünyanın farklı yerlerinde kadınların "grev yapıyoruz, hayatı durduruyoruz!" dediği bu güne giderken daha fazla birlikte hareket etmeye kararlıyız. Bu bağlamda 14 Şubat'ta eşitsiz aşka ve meşrulaştırdığı erkek şiddetine karşı farklı farklı yerlerde, kendi yöntemlerimizle sesimizi yük-

selteceğiz. Ayrıca bir 8 Mart grevini, imkânlarını, yapabileceklerimizi, çeşitli tartışmalarıyla gündeme almayı önümüze koyduk. Bunu ne şekilde mümkün kılabileceğimizi, bu konuda düşündüklerimizi, isyanımızı, hayallerimizi her yerde konuşacağımız bir sürece giriyoruz. Buna bu 8 Mart'ta ortak bir sembolle ve yaygın eylemlerle birlikteliğimizden aldığımız gücü görünür kılarak başlıyoruz.

Çağrımız; birlikte mücadeledir

Daha konuşacağımız, tartışacağımız, birbirimize katacağımız çok şey var. Çağrımız birlikte mücadele etmek için. 8 Mart'tan yerel seçime ve ötesine aramızdaki ilişkiyi, buluşmalarımızı, ortaklıklarımızı güçlendirecek, sesimizi dünyanın her köşesinde haklarına ve hayatlarına sahip kadınların isyanına katacağız. Biz hayatı istiyoruz. Hayatı dönüştürmeye, dünyayı yerinden oynatmaya devam! Kadınlar birlikte güçlü!

Türkiye Kadın Buluşması 5-6 Ocak 2019

◀ Kaynak: Çatlak Zemin